

Anna Duda, Bożena Sałek

Klasa III liceum i technikum

Jestem odpowiedzialny za Kościół

Cele ogólne

Ukazanie Kościoła jako wspólnoty przynależnej do Chrystusa.
Uświadomienie odpowiedzialności za Kościół.

Cele szczegółowe

Uczeń:

Wiedza

- wylicza przymioty Kościoła (A.22.1),
- wymienia zadania papieża, hierarchii Kościoła, osób konsekrowanych oraz świeckich we wspólnocie Kościoła,
- wymienia etapy powstania Kościoła.

Umiejętności

- wyjaśnia specyfikę powołań, zadań i funkcji w Kościele, a także wynikającej z niej odpowiedzialności (A.22.2),
- objaśnia czym charakteryzuje się Kościół jako wspólnota.

Postawy

- kształtuje postawę szacunku dla osób pełniących urzędy i funkcje w Kościele (A.22.c),
- utożsamia się ze wspólnotą Kościoła (A.22.a),
- rozeznaje swoje miejsce w Kościele (A.22.b).

Metody i formy

Rozmowa kierowana, pogadanka, analiza tekstu biblijnego, analiza tekstów źródłowych, wykład, autorefleksja.

Środki dydaktyczne

Egzemplarz *Biblii Tysiąclecia*, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, tekst przemówienia papieża Franciszka, tekst świadectwa.

MODLITWA

„Duchu Święty, który oświecasz...”.

WPROWADZENIE

Odczytanie świadectwa.

„Każdy z nas ma swoje miejsce w Kościele i swoją misję do spełnienia. Ja odkryłem to dzięki koledze, który zaprowadził mnie na spotkanie grupy modlitewnej, działającej przy kościele. Ich gorliwość, rozmodnienie wpłynęły na moją postawę chrześcijańską, winna mieć odzwierciedlenie w codziennym życiu. Dzięki licznym udziałom w spotkaniach tej grupy nauczyłem się modlić i gorliwiej realizować Ewangelię w swoim życiu. Pomogły mi one odkryć, że będąc w Kościele, powinienem coś dla niego czynić. Zrozumiałem, że od momentu chrztu świętego należę do Kościoła, czyli jestem za niego odpowiedzialny. Odkryłem misję, którą powinienem spełnić, a jest nią obrona Kościoła w sytuacji, gdy inni go ośmieszają, obmawiają. Jest to trudne zadanie, ale myślę, że z pomocą łaski wykonam je i przysłużę się do budowania Kościoła Chrystusowego, którego członkami jesteśmy. Sławek” (*Tekst redakcji*).

– Co to jest odpowiedzialność?

Odpowiedzialność to obowiązek moralny, odpowiadanie za swoje czyny i ponoszenie za nie konsekwencji, może być osobista lub zbiorowa (por. *Słownik języka polskiego PWN*). Odpowiedzialnym może być człowiek działający w sposób wolny, świadomy i kompetentny. Odpowiedzialność dotyczy różnych aspektów naszego życia, jednym z nich jest odpowiedzialność za Kościół.

ROZWINIĘCIE

Chrzest święty włącza każdego ochrzczonego do wspólnoty Kościoła. Stajemy się dziećmi Bożymi, członkami Ludu Bożego. Przynależność do wspólnoty wiąże się z określonymi prawami (przywilejami), ale jednocześnie zobowiązuje nas do odpowiedzialności za tę wspólnotę.

Odczytanie i analiza tekstów Pisma Świętego i Katechizmu Kościoła Katolickiego.

„W dobrych zawodach wystąpiłem, bieg ukończyłem, wiary ustrzegłem. Na ostatek odłożono dla mnie wieniec sprawiedliwości, który mi w owym dniu odda Pan, sprawiedliwy Sędzia, a nie tylko mnie, ale i wszystkim, którzy umiłowali pojawienie się Jego” (2 Tm 4,7-8).

„Ja jestem krzewem winnym, wy – latoroślami. Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi owoc obfity, ponieważ beze Mnie nic nie możecie uczynić” (J 15,5).

„Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch; różne też są rodzaje posługiwania, ale jeden Pan; różne są wreszcie działania, lecz ten sam Bóg, sprawca wszystkiego we wszystkich. Wszystkim zaś objawia się Duch dla [wspólnego] dobra” (1 Kor 12,4-7).

– Jakie cele i zadania mają do zrealizowania ludzie?

– W jaki sposób można wypełnić swoje powołanie życiowe?

Jako chrześcijanie, członkowie Ludu Bożego, tworzymy wspólnotę Kościoła i jesteśmy za nią odpowiedzialni, każdy zgodnie ze swym powołaniem. Związek z Chrystusem powinien prowadzić do świadectwa codziennego życia. Jest ono konsekwencją chrześcijańskiego powołania człowieka, by zawsze i wszędzie tam, gdzie go Opatrzność postawi, ukazywał wobec ludzi swą przynależność do Chrystusa.

„«Kościół Chrystusowy, który wyznajemy w Symbolu wiary jako jeden, święty, powszechny i apostołski». Te cztery przymioty, nierozdzielnie ze sobą połączone, wskazują na istotne rysy Kościoła i jego posłania. Kościół nie posiada ich sam z siebie, lecz Chrystus przez Ducha Świętego sprawia, że Jego Kościół jest jeden, święty, powszechny i apostołski oraz powołuje go do urzeczywistniania każdego z tych przymiotów” (KKK 811).

– Jakie przymioty posiada Kościół?

„(...) Kościół jest równocześnie:

- «społecznością wyposażoną w strukturę hierarchiczną i Mistycznym Ciałem Chrystusa;
 - zgromadzeniem widzialnym i wspólnotą duchową;
 - Kościołem ziemskim i Kościołem obdarowanym już dobrami niebieskimi».
- Te wymiary «tworzą jedną rzeczywistość złożoną, która zrasta się z pierwiastka Boskiego i ludzkiego»” (KKK 771).

– Czym charakteryzuje się Kościół jako wspólnota?

„Sam Chrystus jest źródłem posługi w Kościele. On ją ustanowił, wyposażył we władzę oraz wyznaczył posłanie, ukierunkowanie i cel :Chrystus Pan dla pasterzowania Ludowi Bożemu i ustawicznego ludu tego pomnażania ustanowił w Kościele swym rozmaite posługi święte, które mają na celu dobro całego Ciała. Wyposażeni bowiem we władzę świętą szafarze służą braciom swoim, aby wszyscy, którzy są z Ludu Bożego... osiągnęli zbawienie” (KKK 874).

– Kto i w jakim celu wyznaczył różne posługi w Kościele?

Kościół jest wspólnotą wyjątkową, posiadającą szczególne przymioty. Wymieniamy je w *Symbolu Nicejsko-Konstantynopolińskim* – jeden, święty, powszechny i apostołski. W ten sposób, przyjmujemy Kościół w całym jego bogactwie oraz ze wszystkimi konsekwencjami.

„Chrystus, ustanawiając Dwunastu, nadał im formę «kolegium, czyli stałego zespołu, na czele którego postawił wybranego spośród nich Piotra». Jak z ustanowienia Pańskiego święty Piotr i reszta Apostołów stanowią jedno Kolegium Apostołskie, w podobny sposób Biskup Rzymski, następca Piotra, i biskupi, następcy Apostołów, pozostają we wzajemnej łączności” (KKK 880).

– Jaką władzę nadał Chrystus dwunastu Apostołom?

„Papież, Biskup Rzymu i następca św. Piotra, jest trwałym i widzialnym źródłem i fundamentem jedności zarówno biskupów, jak rzeszy wiernych. Biskup Rzymski z racji swego urzędu, mianowicie urzędu Zastępcy Chrystusa i Pasterza całego Kościoła, ma pełną, najwyższą i powszechną władzę nad Kościołem i władzę tę zawsze ma prawo wykonywać w sposób nieskrępowany” (KKK 882).

– Kto jest następcą Chrystusa i jaką otrzymał władzę?

„Kolegium, albo ciało biskupie, posiada władzę autorytatywną jedynie wtedy, gdy się je bierze łącznie z Biskupem Rzymu, następcą Piotra, jako jego głową. Kolegium to jako takie jest również podmiotem najwyższej i pełnej władzy nad całym Kościołem, chociaż nie może wypełniać tej władzy inaczej, jak tylko za zgodą Biskupa Rzymu” (KKK 883).

– Na czym polega władza Kolegium Biskupów?

Papież reprezentuje w Kościele najwyższą władzę prawodawczą i sądowniczą. Może dokonywać zmian w prawie kanonicznym, wydawać przepisy dotyczące całego Kościoła, wprowadzać dogmaty wiary i moralności. Rozstrzyga spory dotyczące sakramentów i ślubów zakonnych.

Papież jest najwyższym sędzią w Kościele, ale w praktyce wydawaniem orzeczeń zajmują się trybunały: Sygnatura Apostolska, Rota Rzymska, Penitencjalnia Apostolska. Obowiązuje w tej chwili *Kodeks Prawa Kanonicznego* z 1983 r., zatwierdzony przez Jana Pawła II. Do papieża należy najwyższa władza wykonawcza, polegająca na tworzeniu nowych diecezji, metropolii, regionów kościelnych, obsadzaniu biskupstw. W jego imieniu czynności wykonuje Kuria Rzymska.

„Biskup jest również szafarzem łaski najwyższego kapłaństwa, w szczególności w Eucharystii, którą ofiaruje sam lub troszczy się o jej ofiarowanie za pośrednictwem prezbiterów, swoich współpracowników. Eucharystia bowiem stanowi centrum życia Kościoła partykularnego. Biskup i prezbiterzy uświęcają Kościół przez swoją modlitwę i pracę, przez posługę słowa i sakramentów. Uświęcają go swoim przykładem «nie jak ci, którzy ciemnią gminy, ale jako żywe przykłady dla stada» (1 P 5,3). W ten sposób mogą razem z powierzoną sobie trzodą osiągnąć życie wieczne” (KKK 893).

– Kto jest powołany do współpracy z biskupami?

– Jakie obowiązki wypełniają biskupi w Kościele?

W Kościele katolickim biskup diecezjalny sprawuje wszelką władzę zwyczajną, własną i bezpośrednią w powierzonej mu diecezji, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych Stolicy Apostolskiej oraz podlegających innej władzy kościelnej.

Świeccy, czyli wszyscy ochrzczeni uczniowie Chrystusa niebędący członkami stanu kapłańskiego lub stanu zakonnego, mają wyjątkowe zadania.

„Zadaniem ludzi świeckich, z tytułu właściwego im powołania, jest szukać Królestwa Bożego, zajmując się sprawami świeckimi i kierując nimi po myśli Bożej... Szczególnym więc ich zadaniem jest tak rozświeślać wszystkie sprawy doczesne... i tak nimi kierować, aby się ustawicznie dokonywały i rozwijały po myśli Chrystusa i aby służyły chwale Stworzyciela i Odkupiciela” (KKK 898).

– Jakie zadania mają świeccy w Kościele?

Codziennność wierzącego ma być jego obecnością zarówno we wspólnotcie Kościoła. Żyjąc wiarą, kierując się przykazaniami ma realizować swoje życiowe powołanie.

„Strzeżmy się jednoosobowego protagonizmu i zaangażujmy się w zasiewanie i wspieranie procesów, które pozwolą Ludowi Bożemu, kroczącemu w historii, bardziej i lepiej uczestniczyć we wspólnej odpowiedzialności, jaką mamy wszyscy za bycie Kościołem. Wszyscy jesteśmy Ludem Bożym. Wszyscy jesteśmy uczniami powołanymi do uczenia się i naśladowania Pana. Wszyscy jesteśmy współodpowiedzialni za dobro wspólne i świętość Kościoła” (Franciszek, *Przemówienie wygłoszone w czasie audyencji generalnej*, Watykan, 23 maja 2022 r.).

Odpowiedzialność za wspólnotę Kościoła spoczywa na każdym ochrzczonym, każdy we właściwy sobie sposób i na miarę swoich możliwości powinien przyczyniać się do budowania Kościoła w duchu wartości ewangelicznych.

ZAKOŃCZENIE

Odpowiedzialność świeckich chrześcijan wiąże się przede wszystkim z ich znajomością Kościoła jako żywego organizmu, w którym działają ludzie i działa Duch Święty pozwalający nam wspólnie kontynuować dzieło Jezusa Chrystusa.

Odpowiedzialny katolik jest człowiekiem nieustannej formacji wiary i żyje świadomością o potrzebie stałego dojrzewania w wierze, do coraz pełniejszej odpowiedzialności za misję na całym świecie, za własną parafię, za życie Ewangelią, za formowaną opinię o Kościele w środkach społecznego przekazu i za wszystkie wydarzenia dotyczące wspólnoty wierzących.

Posłannictwo Kościoła w dzisiejszym świecie opiera się na działaniu chrześcijańskim, na dojrzałym od strony sumienia postępowaniu wszystkich członków Ludu Bożego.

Autorefleksja.

Pomyślmy:

- Jak często modlę się za Kościół?
- W jaki sposób bronię Kościoła i Jego nauki?

ZESZYT UCZNIA

Zapis stanowią najważniejsze wnioski z analizy tekstów źródłowych.

PRACA DOMOWA

Pomódl się o głębokie zaangażowanie ochrzczonych w życie Kościoła.

MODLITWA

Ojcze dziękuję Ci, że od Chrztu Świętego przynależę do Twojego Kościoła i mogę troszczyć się o Jego rozwój. Spraw, abym, odkrywając swoje miejsce i rolę w Kościele umiał wiernie trwać w Jego nauce i w poczuciu odpowiedzialności za Jego tożsamość, dawał świadectwo prawdziwego chrześcijaństwa. Amen.

